

Nr 5.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner om fyrhjuliga invalidfordons undantagande från fordonsbeskattning.

(1:a avd.)

I de inom riksdagen väckta, till bevillningsutskottet hänvisade likalydande motionerna I: 104 av herrar *Magnusson* och *Ebbe Ohlsson* samt II: 137 av herr *Hagård* m. fl. har hemställts, »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t föreslå att fyrhjuliga invalidfordon undantagas från all fordonsbeskattning».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det i motionerna framställda yrkandet, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen II: 137.

Den egentliga automobilskatten, fordonsskatten, utgår enligt förordningen den 2 juni 1922 om automobilskatt årligen för motorfordon eller släpvagn. Av bestämmelserna i 5 §, som innehåller skattesatserna, må här nämnas, att skatten för personbil utgår med *dels* 70 kronor, utgörande grundavgift, och *dels* 20 kronor för varje påbörjat tal av 100 kilogram av automobilens tjänstevikt minskad med 900 kilogram.

Enligt 2 § är från skattskyldighet frikallad bl. a. motorcykel, som är inrättad såsom invalidfordon och vars maximihastighet icke överstiger 30 kilometer i timmen. Denna undantagsbestämmelse infördes i anledning av motionen II: 205 vid 1933 års riksdag.

Genom beslut av 1951 års riksdag infördes en tillfällig fordonsbeskattning. Bestämmelserna därom äro upptagna i förordningen den 25 maj 1951 (nr 283) om tillfällig automobilskatt, vilken gäller till och med den 30 juni 1952. Genom förordningen den 24 oktober 1951 (nr 661) har emellertid den tillfälliga automobilskatten redan i huvudsak avvecklats. Däri stadgas nämligen, att automobil eller släpvagn som, utan att dessförinnan ha varit registrerad i automobilregister, första gången införes i sådant register efter ingången av november 1951, skall vara frikallad från fordonet eljest åvilande skatteplikt enligt förordningen den 25 maj 1951.

Vid riksdagsbehandlingen av propositionen nr 144 med förslag till förordning om tillfällig automobilskatt uppkom fråga om invalidbilars undantagande från beskattningen, vilken fråga närmast aktualiserats genom en av De vanföras riksorganisation till bevillningsutskottet ingiven skrift i ämnet. I en till 1951 års bevillningsutskotts betänkande nr 41 fogad reservation av herr *Olsson* i Gävle m. fl., vari yrkades bifall till propositionen med viss ändring, anfördes i fråga om invalidfordonen följande.

Enligt 2 § andra stycket 1) i propositionens författningsförslag undantages från skatteplikt motorcykel, som är inrättad såsom invalidfordon och vars maximihastighet icke överstiger 30 kilometer i timmen. Motsvarande gäller enligt 1922 års automobilskatteförordning beträffande den ordinarie bilskatten. Stadgandet avser enligt ordalagen endast motorcykel, d. v. s. motorcykel utan eller med sidvagn. Beträffande trehjuliga motorfordon gäller i princip enligt 1936 års motorfordonsförordning att dessa äro att anse såsom automobiler och registreras som sådana. Emellertid förekommer i stor utsträckning enligt vad utskottet inhämtat att trehjuliga motorfordon, som äro inrättade såsom invalidfordon, med stöd av stadgande i 1 § 1 mom. sistnämnda förordning förklaras skola hänföras till motorcyklar. Trehjuliga invalidfordon torde sålunda som regel vara fritagna från den ordinarie bilskatten och skulle bliva det även från den tillfälliga skatten. I den ovan återgivna skriften från De vanföras riksorganisation har bl. a. framställts yrkande av innebörd att även invalidmotorfordon med fyra hjul (invalidbilar) skulle helt befrias från fordonsskatt. Enligt utskottets uppfattning torde i vissa fall skäl kunna åberopas för sådan befrielse. Emellertid synas åtskilliga svårigheter föreligga att utan närmare utredning fastställa den närmare avgränsningen för invalidbilarna. Utskottet är sålunda icke berett att nu förorda någon ändring av propositionsförslaget på denna punkt men förutsätter att frågan om skatteplikten för invalidbilarna toges upp av den nyligen tillsatta utredningen rörande beskattningen av motorfordons-
trafiken.

Riksdagen beslöt i enlighet med reservationen (skrivelse nr 231).

I förordningen den 24 oktober 1951 (nr 660) om skatt vid tillverkning och import av personbilar m. m. föreskrives bl. a., att vid yrkesmässig tillverkning inom riket för avsalu eller vid införsel till riket av personbilar, motorcyklar och sidvagnar till motorcyklar skall till staten erläggas skatt med 10 procent av fordonets beskattningsvärde. Denna förordning, som gäller till och med den 30 juni 1953, innehåller beträffande invalidfordon samma undantagsbestämmelse som automobilskatteförordningen. Härjämte må anmärkas, att enligt särskilt stadgande i 5 § Kungl. Maj:t äger, då synnerliga skäl därtill äro, medgiva befrielse från eller återbäring av skatt.

I propositionen nr 218 till 1951 års riksdag med förslag till förordning om skatt vid tillverkning och import av personbilar m. m. uttalade departementschefen, att det kunde övervägas att från beskattning undantaga fyrehjuliga invalidfordon, som vore att hänföra till personbilar. Med hänsyn till svårigheten att ernå en tillfredsställande avgränsning ansåg departementschefen emellertid att dylika fordon icke borde undantagas i författningen; däremot borde Kungl. Maj:t på ansökan kunna medgiva befrielse från eller återbäring av skatt för sådana fordon, då synnerliga skäl därtill föreläge.

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 23 februari 1951 har chefen för finansdepartementet tillkallat en särskild utredningsman för att verkställa en allmän utredning rörande beskattningen av motorfordonstrafiken. Sedermera har — under hänvisning till uttalanden i förenämnda proposition nr 218 till 1951 års riksdag — uppdragits åt utredningsmannen att utarbeta förslag, avsett att föreläggas 1952 års riksdag, om en provisorisk höjning av den ordinarie automobilskatten, vilken höjning skulle i huvud-

sak motsvara vad som kunde vara betingat av penningvårdets fall. Med skrivelse den 17 januari 1952 har utredningsmannen, till fullgörande av sistnämnda utredningsuppdrag, avlämnat en promemoria med förslag till vissa ändringar i beskattningen av motorfordon. Häri föreslås skatten för personautomobil skola utgöra 90 kronor i grundavgift samt 30 kronor för varje påbörjat tal av 100 kilogram av automobilens tjänstevikt minskad med 900 kilogram.

Slutligen bör anmärkas, att till finansdepartementet inkommit en av *De vanföras riksorganisation* den 21 februari 1951 gjord framställning angående slopande av fordonsskatt på motordrivna invalidvagnar m. m. Denna framställning har sedermera överlämnats till utredningen rörande beskattningen av motorfordonstrafiken för att tagas i övervägande vid utredningsuppdragets fullgörande.

I de föreliggande *motionerna* har anförts i huvudsak följande.

Ett antal invalider, som drabbats av svårare sviter efter barnförlamning och reumatism, vore på grund av sitt tillstånd eller sin verksamhet förhindrade att använda motorecykel, som vore inrättad som invalidfordon och vars maximihastighet understeg 30 kilometer i timmen, och tvingades att för sitt förvärvsarbete skaffa sig fyrhjuliga motorfordon av specialtyp, så kallade invalidbilar. Ett sådant fordon vore ofta det hjälpmedel som gäve även de svårt invalidiserade möjlighet att åter bli självförsörjande samhällsnyttiga individer i stället för att vara beroende av dåligt betalt hemarbete eller bli tvungna att helt eller delvis ligga samhället till last. I många fall hade dessa invalider svårigheter att anskaffa medel för ett dylikt motorfordon, men samhället brukade då träda emellan med bidrag till kostnaderna, varjämte exempelvis Riksföreningen mot barnförlamning från sina fonder i en del fall kunnat bidra till anskaffningskostnaderna. Medan ovannämnda motoreyklar vore befriade från bilskatt, utgjorde såväl den ordinarie bilskatten som den sedan 1 juli 1951 gällande tillfälliga bilskatten en för de invalidiserade högst kännbar utgift, som i en del fall till och med avskräckte från anskaffandet av invalidfordon. Det torde vara rimligt att även fyrhjuliga invalidfordon undantoges från all fordonsbeskattning. Det låge i samhällets eget intresse att stimulera offren för långvarig sjukdom med påföljande invaliditet till självverksamhet och nya tag. De vore väl förtjänta av stöd och uppmuntran och av ett statsmakternas intresse, som resulterade i viss lindring av de höga utgifter som fordonsanskaffning droge med sig.

Utskottet. I de förevarande motionerna har hemställts om skrivelse till Kungl. Maj:t med förslag att fyrhjuliga invalidfordon måtte undantagas från all fordonsbeskattning.

Såsom framgår av den ovan lämnade redogörelsen äro de i motionerna avsedda fordonen numera — sedan den tillfälliga automobilskatten avvecklats — underkastade beskattning enligt förordningarna den 2 juni 1922 om automobilskatt och den 24 oktober 1951 om skatt vid tillverkning och

import av personbilar m. m. I dessa förordningar, vilka gälla även motorcyklar, ha invalidernas särskilda förhållanden så till vida beaktats, att från skatteplikt undantagits motorecykel, som är inrättad såsom invalidfordon och vars maximihastighet understiger 30 kilometer i timmen. Några undantagsbestämmelser för de i motionerna omförmälda invalidbilarna finnas däremot icke. Vad avser skatt enligt ovannämnda förordning den 24 oktober 1951 har emellertid chefen för finansdepartementet i propositionen nr 218 till 1951 års riksdag uttalat, att Kungl. Maj:t, då synnerliga skäl därtill föreläge, borde på ansökan kunna medgiva befrielse från eller återbäring av skatt för fyrhjuliga invalidfordon, som vore att hänföra till personbilar. Med denna dispensmöjlighet torde syftet med motionerna i berörda del vara tillgodosett.

Utskottet vill vidare erinra om att chefen för finansdepartementet med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 23 februari 1951 tillkallat en särskild utredningsman för att verkställa en allmän utredning rörande beskattningen av motorfordonstrafiken. Såsom framgår av den i det föregående lämnade redogörelsen har denne att vid uppdragets fullgörande pröva en till honom överlämnad, av De vanföras riksorganisation gjord framställning angående slopande av fordonskatt på motordrivna invalidvagnar m. m.

I detta sammanhang må ytterligare framhållas, att frågan om invalidbilarnas befriande från fordonskatt varit föremål för riksdagens uppmärksamhet under föregående år. I en till 1951 års bevillningsutskotts betänkande nr 41 fogad reservation, vilken vann riksdagens godkännande, uttalades beträffande denna fråga att i vissa fall skäl kunde åberopas för sådan befrielse men att åtskilliga svårigheter syntes föreligga att utan närmare utredning fastställa den närmare avgränsningen för invalidbilarna. Frågan om skatteplikten för dessa förutsattes därför skola upptagas av utredningen rörande beskattningen av motorfordonstrafiken.

Utskottet anser angeläget att frågan om invalidbilarnas beskattning bringas till en snar lösning. Då, enligt vad utskottet inhämtat, resultatet av den pågående utredningen kan väntas föreligga omkring tiden för kommande årsskifte, anser sig utskottet emellertid icke nu böra taga ställning till den av motionärerna väckta frågan i vad avser invalidbilars undantagande från automobilskatten.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,
att de likalydande motionerna I: 104 av herrar Magnusson och Ebbe Ohlsson samt II: 137 av herr Hagård m. fl. om fyrhjuliga invalidfordons undantagande från fordonsbeskattning icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 14 februari 1952.

På bevillningsutskottets vägnar:

ADOLV OLSSON.

Närvarande: se under betänkandet nr 6.